

JANE SHEMILT

TÜITAR

RAHVUSVAHELINE BESTSELLER

Jane Shemilt
Daughter
2014

*Raamatu eesti keeles kirjastamise õigus kuulub
eranditult kirjastusele ERSEN.
Selle raamatu reprodutseerimine, tõlkimine ja levitamine
ilma valdaja loata on õigusvastane
ja seadusega karistatav.*

See raamat on väljamõeldis. Nimed, tegelased, asutused, kohad ja sündmused on kas autori kujutusvõime vili või on neid kasutatud ilukirjanduslikus võtmes. Igasugused sarnasused tegelike elusolevate või surnud inimeste või sündmustega on täielikult kokkusattumus.

Kaane kujundanud Reet Helm
Toimetanud Tiiu Sulsenberg
Korrektor Inna Viires

Copyright © Jane Shemilt, 2014
All rights reserved.
© 2017 Kirjastus ERSEN

M07329517
ISBN 978-9949-87-002-8

Kõik kirjastuse ERSEN raamatud ja e-raamatud on saadaval veebipoest
www.ersen.ee

Minu abikaasale Steve'ile ning meie kallitele
lastele Marthale, Maryle, Henryle, Tommyle ja Johnyle

Esimene osa

1

Dorset 2010

Aasta hiljem

Päevad muutuvad lühemaks. Õunad vedelevad maas ja varesed nokivad neid auguliseks. Varjualuse alt halge tupp tassides kõnnin justkui pehmel keral – see vajub mu jalge all lõgaks.

November.

Mul on kogu aeg külm, aga temal võib olla külmem. Miks peaks minul olema mõnus? Kuidas saakski olla?

Õhtul väriseb isegi koer. Toas hämardub, ma süütan kaminas tule ja leegid meelitavad mind lähemale, kui kahetsused hakkavad jõudu koguma ning mu peas põlema ja sisisema.

Oleks. Kui ma ainult oleksin kuulanud. Kui ma ainult oleksin vaadanud. Kui ma saaksin täpselt aasta tagasi otsast alustada.

Michaeli kingitud nahkköites joonistusplakk on laual ja hommikumantli taskus on näritud otsaga punane pliiatsijupp – ta ütles et see aitab minevikku uputada. Pildid on mul peas juba olemas –, skalpell värisevate sõrmede vahel, keerlev plastbaleriin, öökapile korralikku kuhja sätitud märkmed pimeduses.

Kirjutan esimesele puhtale lehele oma tütre nime ja visandan selle alla kaks külili lebavat musta kõrge kontsaga kinga, pikad rihmad vaheliti põimunud.

Naomi.

Bristol 2009
Üks päev varem

Ta nõtkus oma iPodi muusika rütmis ega märganud mind kohe. Oranž sall oli mässitud ümber kaela, õpikuid vedeles kõikjal laiali. Sulgesin vaikselt enda järel maja tagaukse ja libistasin koti põrandale – see oli raske, sest selles olid märkmed, pudelikesed, süstlad, karbid ja minu stetoskoop. Päev oli olnud pikk – kaks vastuvõttu, koduvisiidid ja paberitöö. Nõjatusin vastu köögiust ja vaatasin oma tütart, ent vaimusilmas nägin üht teist tüdrukut. Jade, voodis pikali, käed sinikais.

See oli tšilli, mis mulle silma läks. Kui elevandi vigastatud jalga ravitakse, pritsitakse looma tähelepanu mujale juhtimiseks talle tšillimahla silma. Seda rääkis mulle kunagi Theo. Tookord ma ei uskunud, et see võiks aidata, aga oleksin pidanud seda hoiatusena võtma. Olulisi asju on lihtsam eirata, kui me arvame.

Naomit vaadates kujutlesin, kuidas joonistan tema põsekaart, kui ta endamisi naeratab. Rõhutaksin seda heledamaga värvitooniga, et tuua esile tema nahal peegelduv valgus. Iga sammuga vetrus tema hele tukk kergelt laubal. Kui tukk kerkis, oli juuksepiiril näha säten-davaid higipiisku. Ta lükkas koolikampsuni varrukad üles, käevõru liikus tema käe siledal nahal üles-alla, üles alla, peaaegu oleks maha libisenud. Mul oli hea meel näha, et ta seda käevõru kannab – olin arvanud, et ta kaotas selle juba ammu ära.

„Ema! Ma ei näinud sind. Mis sa arvad?“ Naomi võttis klapid kõrvast ja vaatas minu poole.

„Soovin, et oskaksin nii tantsida.“

Astusin tema juurde ja suudlesin kergelt ta sametist õhetavat põske, hingates sisse tema lõhna. Sidruniseep ja higi.

Naomi tõmbas pea eemale ja kummardus talle omaste kiirete graatsiliste liigutustega raamatuid kokku korjama. Tema hääli oli kärsitu: „Mu jalanõudest. Vaata neid.“

Need olid ilmselt uued. Mustad, väga kõrge kontsaga kingad, rihmad ümber saledate sääрте seotud. Need ei sobinud talle. Ta kandis tavaliselt värvilisest nahast madalaid kingi või tossusid.

„Kontsad on ülikõrged.” Kuulsin oma hääles hukkamõistu ja püüdsin naerda. „Pole sinu puhul tavapärane...”

„Ei ole, eks?” Tema hääel oli võidukas. „Täiesti teistmoodi.”

„Ilmselt maksid hirmus palju. Arvasin, et oled kogu oma taskuraha ära kulutanud.”

„Need on nii mugavad. Ja täpselt õige suurus.” Nagu ei suudaks ta oma õnne uskuda.

„Sa ei saa nendega välja minna, kullake. Need pole sulle sobivad.”

„Tunnista, et sa oled kade. Sa tahad neid endale.” Naomi muigas ja ma polnud sellist naeratust tema näol varem näinud.

„Naomi...”

„Sa ei saa neid endale. Ma jumaldan neid. Jumaldan neid peaaegu sama palju kui Bertiet.” Samal ajal silitas ta kummardudes koera pead. Siis ta pöördus, haigutas laialt, läks aeglaselt trepist üles ja kingad tekitasid iga sammuga kõledat metalset heli nagu väikesed haamrid.

Ta oli pääsenud. Mu küsimus jäi vastust saamata sooja kööki õhku rippuma.

Kallasin endale klaasitäie Tedi veini. Naomi ei hakanud tavaliselt vastu ega läinud minema, kui ma temaga rääkisin. Torkasin arstikoti ja märkmed garderoobi nurka ning hakkasin siis veini rüübates ja rätikuid sättides köögis ringi liikuma. Ta rääkis mulle varem kõigest. Tema mantlit üles riputades hakkas mu mõistus alkoholi mõjul selginema – see käis asja juurde, sellele olin ma ammu mõelnud. Asi oli lihtne. Ma tegin armastatud tööd ja teenisin hästi, aga see tähendas, et olin kodus harvem kui mõned teised emad. Hea oli see, et lapsed said rohkem vabadust. Nad kasvasid iseseisvaks ja seda me ju tahtsimegi.

Võtsin kartulid kapist välja. Need olid veidi mullased ja ma loputasin need kähku kraani all üle. Järele mõeldes polnud Naomi

mitu kuud minuga eriti rääkida tahtnud. Ted ütles, et ma ei muretsuks. Ütles, et me tütar on teismeline, hakkab täiskasvanuks saama. Külma vesi muutis mu käed külmaks ja ma keerasin kraani kinni. Saab täiskasvanuks või kasvab meist lahku? Hajevil või eemale tõmbunud? Need küsimused painasid mu meeli, kui ma sahtlitest kartulikoorigat otsisin. Eelmisel suvel olin näinud oma vastuvõtut üht murelikku teismelist – ta oli oma randmete õrna naha hoolega punaseid jooni täis löikunud. Raputasin pead, et sellest kujutluspildist vabaneda. Naomi polnud depressioonis. Kärsitus või see uudne naeratus. Kooli näidendis osalemine või kodune vaikus. Kui ta ka tundus rohkem hajevil olevat, siis sellepärast, et oli nüüd vanem, arukam. Näitlemine oli ta küpsemaks muutnud. Eelmisel suvel töötas ta Tedi juures laboris ja huvitus meditsiinist. Kartuleid koorima hakates mõtlesin, et võib-olla on tema enesekindlus edaspidi töövestlustel edu aluseks. Võib-olla peaksin rõõmustama. Peaosa kooli näidendis suurendab ka tema võimalusi pääseda arstiteaduskonda. Vastuvõtukomisjonile meeldisid erinevate huvidega tudengikandidaadid – oli teada, et see tasakaalustab arstiks õppimisega kaasnevat stressi. Mulle mõjus niimoodi joonistamine, mis hajutas arstitöoga kaasnevad pinged. Keerasin kraani uuesti lahti, pruun pori keerles kraanikausis ja kadus siis. Olin Naomi portree peaaegu valmis saanud ja tundsin praegugi, kuidas see mind kutsub. Maalides olin kui teises maailmas, mured taandusid. Molbert ootas mind pööningul ja ma soovisin, et saaksin tihedamini sinna põgeneda. Viskasin kartulikoored prügikasti ja võtsin vorsti külmi-kust välja. Theo oli lapsest saadik armastanud grillvorsti kartulipudruga. Võin Naomiga ka homme rääkida.

Ted helistas mõne aja pärast ja ütles, et tal läheb haiglas kauem. Kaksikud tulid koju väga näljastena. Ed tõstis vaikseks tervituseks käe ja läks toitu täis kuhjatud taldrikuga üles. Kuulsin magamistoa ust tema järel sulgumas ja kujutlesin teda muusikat mängima panemas, röstsai käes, voodile vajumas, silmad suletud. Mäletan, et olin seitsmeteistkümnemesena samasugune – lootsin, et keegi ei koputa,

või hullem veel, ei astu sisse minuga juttu ajama. Theo oma kahvatu näo ja tedretähnidega pasundas oma võidukast päevast, krõbistades üksteise järel küpsiseid, seni, kuni purk oli tühi. Naomi tuli kööki tagasi, märjad juuksed salkudena kaelal. Lükkasin võileivad kähku talle seljakotti ja seisin siis mõne minuti ukseel, kuulates kõnniteel eemaldumas tema aeglasi samme. Kooli teater asus järgmises tänavas, aga seal ei olnud kunagi just täpne. Ta ei jooksnud enam igale poole – näidend pigistas ta energiast tühjaks.

„Alles viieteistkümneaastase Naomi Malcolmi Maria on küpssem kui tema noorus eeldaks.“ „Lummavas esituses segab Naomi Mariana kokku süütuse ja seksikuse. Täht on sündinud.“ Väsimus ja pinged tasusid end ära, kui kooli veebilehel nii kirjutatakse. Veel kaks etendust pärast tänast – neljapäeval ja siis reedel. Varsti on kõik taas normaalne.

Dorset 2010

Aasta hiljem

Tean, et täna on reede, sest kalamüüja tuleb maja juurde. Kükitan trepi alla, kui tema väikebuss peatub ja valge kogu on ukse vana klaasi taga ühtlane udune laik. Naine annab kella ja ootab. Ta on väikest kasvu, lootusrikas, noogutades akendest sisse kiigates peaga. Kui ta mind näeb, pean ukse lahti tegema, sõnu välja ütleva, naeratama. Täna ei ole need asjad võimalikud. Üle mu käe ronib väike ämblik. Langetan pea madalamale, hingan sisse vaiba tolmu ja peagi sõidab buss edasi. Täna tahan ma omaette olla. Heidan pikali ja lasen tundidel mööduda. Reeded teevad endiselt haiget.

Mõne aja pärast tõusen püsti ja otsin välja raamatu, mille eile kamina peale jätsin. Keeran lehte, kuhu olen joonistanud tema kingad ja joonistan järgmisele lehele väikesed kattuvad hõbesõrmuse ringid...